

1

Parçada bütün varlıkların ve sanat eserlerinin temel olarak neye delil olduğu belirtilmektedir?

lisans 33-soz-p25-18-pencere-delilin-neticesi-ve-munkire-mevdan-okuma

Cevap 1

Her birinin mükemmel bir eser olarak tek bir Yaratıcının varlığına ve birliğine işaret ettiği belirtilmektedir.

2

Metinde eser ile fiil arasında nasıl
bir bağ kurulmaktadır?

lisans 33-soz-p25-18-pencere-delilin-neticesi-ve-munkire-
mevdan-okuma

Cevap 2

Ortaya çıkmış her şeyin, onu meydana getiren bir iş ve tasarrufu gösterdiği ifade edilmektedir.

3

Fiilden sonra hangi kavramlar
sırasıyla zikredilerek en son hangi
noktaya ulaşılmaktadır?

lisans 33-soz-p25-18-pencere-delilin-neticesi-ve-munkire-
mevdan-okuma

Cevap 3

Fiilden isme, isimden niteliğe,
nitelikten hâl ve şe'ne, oradan da
zata ulaşıldığı anlatılmaktadır.

4

“Masnuat adedince” denilmekle
hangi anlam
kuvvetlendirilmektedir?

lisans 33-soz-p25-18-pencere-delilin-neticesi-ve-munkire-
mevdan-okuma

Cevap 4

Varlıklar sayısınca çok delil bulunduğu, yani şahadetin son derece fazla ve kuşatıcı olduğu vurgulanmaktadır.

5

Parçada hem “vücub-u vücud”
hem “ehadiyet” birlikte anılırken
ne anlatılmak istenmektedir?

Cevap 5

Yaratıcının varlığının zorunlu olduğu ve her bir varlıkta doğrudan görülen tekliğinin fark edildiği anlatılmaktadır.

6

Bütün mahlukatın topluca ele alınması bilgi açısından nasıl bir sonuç vermektedir?

lisans 33-soz-p25-18-pencere-delilin-neticesi-ve-munkire-
mevdan-okuma

Cevap 6

Toplu bakıldığında insanı marifete yükselten güçlü bir yol ve basamak hâline geldikleri ifade edilmektedir.

7

Metinde bu delil düzeni neden şüphe kabul etmez bir ispat olarak sunulmaktadır?

Cevap 7

Çünkü birbirini destekleyen
kesintisiz bir deliller zinciri olarak
kurulmuştur.

8

“Silsile-i mahlukat kadar kuvvetli”
sözü, delilin hangi yönünü öne
çıkartır?

lisans 33-soz-p25-18-pencere-delilin-neticesi-ve-munkire-
mevdan-okuma

Cevap 8

Delilin tek bir noktaya değil bütün varlık düzenine dayandığını ve bu yüzden çok güçlü olduğunu gösterir.

9

Pencere benzetmesi ile hangi fikir anlatılmaktadır?

lisans 33-soz-p25-18-pencere-delilin-neticesi-ve-munkire-
mevdan-okuma

Cevap 9

Varlıkların hakikati gösteren
açıklıklar olduğu, bakan kişiye
Yaratıcıyı tanıtan birer bakış
imkânı sunduğu anlatılmaktadır.

10

Metnin sonunda inkârcıya
yöneltile soruların ortak amacı
nedir?

Cevap 10

Bu kadar çok ve güçlü delil karşısında inkârın savunulamaz olduğunu göstermek ve gafleti sarsmaktır.

11

Parçada âlemdeki bütün
yaratılmışların ortak yönü nasıl
tanımlanmaktadır?

lisans 33-soz-p25-18-pencere-delilin-neticesi-ve-munkire-
mevdan-okuma

Cevap 11

Hepsinin sanatlı ve tam bir eser olduğu ifade edilmektedir.

12

Bir şeyin eser olması niçin fiile
işaret sayılmaktadır?

lisans 33-soz-p25-18-pencere-delilin-neticesi-ve-munkire-
mevdan-okuma

Cevap 12

Çünkü meydana gelmiş olan her şey, onu ortaya koyan bir yapma ve düzenleme işini gösterir.

13

İsim ile vasıf arasında nasıl bir ilişki kurulmaktadır?

lisans 33-soz-p25-18-pencere-delilin-neticesi-ve-munkire-
mevdan-okuma

Cevap 13

İsmin, failde bulunan özellikleri ve nitelikleri göstermesi bakımından vasfa götürdüğü belirtilmektedir.

14

Vasıftan şe'ne, şe'nden zata geçiş
neyi göstermektedir?

Cevap 14

Görülen niteliklerin, onları taşıyan
derin bir mâna ve nihayet gerçek
bir varlık sahibine dayandığını
göstermektedir.

15

Her bir mahlukun ayrı ayrı
şahadeti hangi inanca işaret eder?

lisans 33-soz-p25-18-pencere-delilin-neticesi-ve-munkire-
mevdan-okuma

Cevap 15

Tek ve yüce Yaratıcının varlığına ve her bir şeyde birliğin görünmesine işaret eder.

16

“Heyet-i mecmuasıyla” ifadesi,
varlıklara hangi bakış tarzını
öğretmektedir?

lisans 33-soz-p25-18-pencere-delilin-neticesi-ve-munkire-
mevdan-okuma

Cevap 16

Tek tek örneklerden başka bütün kâinatı birlikte okuyup genel bir sonuca ulaşmayı öğretmektedir.

17

Metinde bütün yaratılmışların
birlikte oluşturduğu yapı neden
“marifete çıkaran bir yol” olarak
görülebilir?

lisans 33-soz-p25-18-pencere-delilin-neticesi-ve-munkire-
mevdan-okuma

Cevap 17

Çünkü insan, bu düzenli deliller
üzerinden Yaratıcıyı tanıma
bilgisine yükselir.

18

Parçada delilin “müteselsil”
olması ne anlama gelir?

lisans 33-soz-p25-18-pencere-delilin-neticesi-ve-munkire-
mevdan-okuma

Cevap 18

Delillerin kopuk değil, birbirine bağlı ve birbirini tamamlayan bir sıra hâlinde bulunması demektir.

19

Gafil inkârcıya yöneltlen meydan okuyucu üslup, metnin hangi ana mesajını güçlendirir?

lisans 33-soz-p25-18-pencere-delilin-neticesi-ve-munkire-mevdan-okuma

Cevap 19

Hakikatin çok açık olduğunu ve
inkârın ancak gafletle
sürdürülebileceğini güçlendirir.

20

Bu parçadan hareketle, şüphenin giderilmesinde en etkili unsur nedir?

lisans 33-soz-p25-18-pencere-delilin-neticesi-ve-munkire-mevdan-okuma

Cevap 20

Kâinattaki varlıkların hem tek tek
hem topluca verdiği düzenli ve
çok sayıdaki şahitliktir.

21

Parçada sanat eserleri ile
yaratılmışlar arasında nasıl bir
ortaklık kurulmuştur?

lisans 33-soz-p25-18-pencere-delilin-neticesi-ve-munkire-
mevdan-okuma

Cevap 21

Her ikisinin de düzenli ve anlamlı oluşları sebebiyle bir yapıcıyı göstermesi bakımından ortak olduğu belirtilmiştir.

22

Metindeki delil zincirinin ilk halkası nedir?

lisans 33-soz-p25-18-pencere-delilin-neticesi-ve-munkire-
mevdan-okuma

Cevap 22

Görülen eserlerin varlığıdır.

23

Bu zincirde isimden sonra gelen kavram hangisidir ve neyi ifade eder?

lisans 33-soz-p25-18-pencere-delilin-neticesi-ve-munkire-mevdan-okuma

Cevap 23

Vasıf gelir; bu da faili tanıtan niteliği ifade eder.

24

Şe'n kavramının zikredilmesi,
delillendirmenin hangi seviyeye
taşındığını gösterir?

lisans 33-soz-p25-18-pencere-delilin-neticesi-ve-munkire-
mevdan-okuma

Cevap 24

İşin sadece dış görünüşte kalmayıp, failin içe dönük hâl ve yüceliğine kadar taşındığını gösterir.